

imię i nazwisko: klasa:

nazwa szkoły:

imię i nazwisko Twojego nauczyciela języka polskiego:

„ZŁOTA ŻABA” 2025/26

etap II – 21 marca 2026 roku

Konkurs w Dziedzinie Języka Polskiego i Literatury

Organizator: Fundacja Edukacji Społecznej EKOS

Ciesz się, że bierzesz udział w naszym konkursie. Przed Tobą zadania, na których rozwiązanie masz 120 minut. Zadania 1, 4, 5 i 6 wykonaj na kartce papieru kancelaryjnego. U góry kartki napisz swoje imię i nazwisko, nazwę szkoły, imię i nazwisko nauczyciela języka polskiego. Czytaj uważnie polecenia, dbaj o precyzję i poprawność językową swoich wypowiedzi, przede wszystkim jednak myśl, myśl, myśl... POWODZENIA!

Tvoja Žaba

1. (0-20) Na drodze do osiągnięcia wielkich rzeczy bohaterowie muszą nieraz przezwyciężać liczne trudności – w tym własne słabości i ograniczenia. Odgadnij, które z postaci literackich - znanych Ci z lektur szkolnych - mogłyby wypowiedzieć poniższe słowa. Podaj nazwę postaci i tytuł utworu.

A. Chociaż byłem młodszy i bardziej niepozorny od wszystkich moich kolegów, okazałem się spośród nich najodważniejszy. To dzięki mojemu poświęceniu – za które niestety zapłaciłem życiem – udało nam się osiągnąć cel, do którego dążyliśmy.

B. Chociaż z początku byłem przywiązany do wygod domatorem, odważyłem się wyruszyć w pełną niebezpieczeństw podróż, podczas której wykazałem się męstwem i sprytem. Nieraz ocaliłem moich towarzyszy od zguby.

C. Chociaż byłam młodą kobietą żyjącą w pierwszej połowie XIX wieku, udało mi się zgromadzić liczny oddział powstańców i stanąć na jego czele jako szanowany dowódca.

D. Chociaż zdarzało mi się dopuszczać przemocy, zawsze robiłem to w dobrej wierze, chcąc chronić królewską córkę, której służyłem. Dla niej bez wahania ryzykowałem własnym życiem, na przykład zabijając wielkiego tura gołymi rękami.

2. (0-18) W każdym wersie znajduje się jeden wyraz, który z jakiegoś powodu nie pasuje do pozostałych. Skreśl go.

pokot – łoskot – stukot – terkot	derkacz – gruchacz – kołacz – puchacz	stetoskop – horoskop – teleskop – peryskop
domek – dołek – lisek – czek	malarz – smolarz – nudziarz – blacharz	talerz – szkaplerz – rycerz – pancierz

3. (0-24) Na podstawie definicji z ramki odgadnij wyrazy, które zawierają podwójne litery obok siebie. Wpisz je we właściwe miejsca diagramu.

gatunek filmowy, sprzęt kowboja, przeciwieństwo ciężkości, podległy władzy monarszej, rodzaj wojsk lądowych, rodzaj aktywności fizycznej

		S	S			
		R	R			
		K	K			
		G	G			
		N	N			
		D	D			

4. (0-16) Odgadnij zaszyfrowane hasło. Zagadka opiera się na polskim alfabecie. W zadaniu zastosowano szyfr Cezara, polegający na przesunięciu każdej litery o określoną liczbę miejsc. WZÓR:

RMI YEHC PRMI UŚ ŚŃÓDHFI, PDP UMJŃRI ARJŻWBI.

Y	U	Ś	W	Ż
S	P	O	R	T

A	Ą	B	C	Ć	D	E	Ę	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	Ń	O	Ó	P	R	S	Ś	T	U	W	Y	Z	Ż	Ź

5. (0-30) Napisz podobny 6-wersowy wierszyk, będący pochwałą wybranej dyscypliny sportu. Zachowaj układy rymów oraz ilość sylab w wersie.

Kolarstwo

*Kiedy jadę po szosie, mknąc do przodu co sił,
chłodny wiatr mnie owiewa, pejzaż ucieka w tył.
Pochylony nad ramą, jak jeździć się czuję,*

*rower mym rumakiem, bez trudu pedałuję.
Kierownica, dwa koła i jeden za mną ślad –
tyle właśnie wystarczy, aby przemierzać świat.*

6. (0-36) Przepisz tekst, zastępując zawarte w nim związki frazeologiczne z wyrazem „oko” na wyrażenia znaczące to samo oraz zachowując jego spójność. (12 związków)

Do ciotki przyjechałem wczoraj - podczas jej nieobecności miałem zająć się jej nowym kotem. Ostrzegła, **bym miał go na oku** - szczególnie w okolicach kuchni – bo podobno umie otwierać sam lodówkę. Potraktowałem to **z przymrużeniem oka**, ale kiedy wieczorem okazało się, że zniknęło z niej dość duże pęto kielbasy, zwątpiłem. Wydawało mi się, że **nie spuszczałem z niego oka** - a jednak wędliny nie było. Tymczasem **kot bez mrugnięcia okiem** patrzył na mnie i oblizywał się ze smakiem, jakby **oceniał na oko**, czy jest w stanie mnie przechytryć. Patrzyłem **spod oka**, jak dostojnie przechadza się obok kanapy, gdy nagle **puścił do mnie perskie oko** i jednym susem pod nią zniknął. **Kątem oka** zobaczyłem tylko koniuszek jego ogona. Schyliłem się, ale pod kanapą **było ciemno choć oko wykol** - kota nigdzie nie było. Teraz wiem, że ciotka się pomyliła - to lodówki **nie powinienem spuszczać z oka** - zniknął z niej spory kawał sera. Od kiedy **przejrzałem na oczy**, kot **patrzy na mnie złym okiem**.

7. (0-36) Z tekstu o niesporczakach usunięto niektóre wyrazy. Wybierz je z tabeli poniżej i wpisz we właściwe miejsca.

Prawdą jest, że niesporczaki doskonale znoszą 1. _____ warunki środowiskowe. Mogą przetrwać w temperaturze bliskiej zera absolutnemu, czyli rzędu -270°C, jak również w temperaturze 2. _____150°C. Przeżyły podróż w kosmos. Choć preferują środowiska wilgotne, takie jak siedliska 3. _____mchami, możemy je spotkać zarówno w obszarach subpolarnych, jak i w pobliskiej piaskownicy czy w domowym ogródku. Czy da się je dostrzec 4. _____ okiem? Największe okazy mają około 1,2 mm długości, te są jednak nieliczne. 5. _____ większość gatunków niesporczaków ma około 0,5 mm długości. Aktywne zwierzęta są narażone na wszystkie niebezpieczeństwa, które 6. _____ na inne organizmy na Ziemi, i tu nie ma wyjątków. Gdy dzieje się jednak coś niepokojącego, ciało niesporczaka 7. _____ w stan kryptobiozy, czyli tzw. życia utajonego. W zależności od 8. _____ może to być na przykład stan anhydrobiozy wywołanej zbyt małą ilością wody, kriobiozy – na skutek zbyt niskiej temperatury w środowisku, osmobiozy – na skutek zmiany zasolenia czy anoksobiozy 9. _____ się w wyniku niewystarczającej ilości tlenu (...) Wszystko po to, aby przetrwać. Nie wiemy, ile lat mogą przeżyć w tym stanie, dotychczasowe udokumentowane badania eksperymentalne wykazały, że co najmniej... trzydzieści. I tu dochodzimy do kolejnego 10. _____. Otóż niesporczaki są jak śpiące królowny. Badania wykazały, że ich organizmy 11. _____ podczas trwającego stanu kryptobiozy. W praktyce oznacza to, że gdyby czterdziestoletni człowiek 12. _____ w taki stan i obudził się, powiedzmy, po stu latach, jego ciało nadal miałoby czterdzieści lat. Nic więc dziwnego, że naukowcy pragną poznać tajemnice niesporczaków. Opracowano na podstawie Małgorzata Kłoskiewicz, *Niesporczaki, czyli superbohaterowie i śpiące królowny*, <https://us.edu.pl/niesporczaki-czyli-superbohaterowie-i-spiace-krolowny-badania-prof-izabeli-poprawy/> (dostęp online 16.02)

1.	fatalne/ekstremalne/niewygodne	5.	olbrzymia/szacowna/zdecydowana	9.	przejawiającej /pojawiającej/ rozkładającej
2.	zaledwie/nawet/więcej	6.	czekają/zaczajają się/czyhają	10.	paradoksu/zaprzeczenia/algorytmu
3.	zarośnięte/porośnięte/przerośnięte	7.	przechodzi/przenika/zachodzi	11.	nie starzeją się/starzeją się/doroślej
4.	nagim/gołym/całym	8.	przestrzeni/czasu/warunków	12.	wniknął/poszedł/zapadł

8. (0-20) Na podstawie analizy fragmentu tabeli wylotów samolotów z lotniska X zaznacz literą P zdania prawdziwe, literą F - fałszywe.

miasto	dni	wylot	przylot	rejs	samolot	uwagi
Warszawa (WAW)	123456	05:45	06:45	LO3942	AT7	
London Luton (LTN)	1_345_7	06:15	07:25	W6501	320	
London Luton (LTN)	2	13:30	16:40	W6 502	321	do 18.01.09
Monachium (MUC)	1234567	07:00	08:45	LO369/LH227	AT6	od 26.10.
Frankfurt	1234567	07:35	09:35	LO401	AT7	od 26.11
Frankfurt	1234567	08:00	09:55	LO401	AT8	do 25.10
East Midlands (EMA)	2 4	17:00	18:20	FR3143	731	do 25.10
East Midlands (EMA)	2 4 6	20:50	22:15	FR3143	732	od 26.10
East Midlands (EMA)	6	22:30	23:50	FR3143	733	do 25.10

opracowano na podstawie poznan.com.pl/pl/mapa_polaczen/rozklad_lotow.html

1. Z tabeli wynika, że loty do Warszawy mają miejsce przez cały rok.	6. Do 25 października najczęściej w ciągu tygodnia kursuje samolot do Monachium.	
2. W październiku lot do Frankfurtu trwa krócej niż w listopadzie.	7. Do 25 października najrzadziej w ciągu tygodnia kursuje samolot do East Midlands.	
3. Wszystkie samoloty podane w rozkładzie kursują we wtorki.	8. Wcześniejszy samolot do Frankfurtu nie poleci 26 października.	
4. Tylko dwa spośród podanych samolotów nie kursują w czwartki.	9. Do 25 października w tygodniu jest więcej połączeń z East Midlands niż po 26 października.	
5. Rejs FR 3143 za każdym razem trwa tyle samo.	10. Najdłużej trwa rejs W6 502.	

Zadanie pochodzi z książki *Lekcje twórczego myślenia ze Złotą Żabą*, Poznań 2018, str. 114.